

בולי מצדה

Masada Stampo

3.2.65

52

ה ש י ר ו ת ה ב ו ל א י

תל אביב-יפו • ירושלים • חיפה

PHILATELIC SERVICES

JERUSALEM • ISRAEL

„צוק סלע בעל היקף ניכר, תלול מכל עבריו ומבוטר מכל צדדיו ע-י גיאיות עמוקים. תחתיתם של אלו אינה נראית לעיני המסתכל, מכאן מזדקרים מצוקים תלולים, אשר אין בעל חי המסוגל לעבור אותם אלא בשני מעברים קשים ביותר, האחד ממזרח והשני הקל יותר במערב.“ כך מתאר יוסף בן מתתיהו, ההיסטוריון היהודי, את מצדה, השוכנת לחופו של ים המלח בגבולו המזרחי של מדבר יהודה מדרום לעין גדי. צוק המצדה מתרומם למעלה מ-400 מטר מעל לסביבתו והשטח על פסגתו הוא כ-80 דונם. מבצר טבעי אדיר, אשר יכול היה לעמוד בנקל בפני כל אויב, גם ללא ביצורים מלאכותיים. ינאי המלך החשמונאי, היה כנראה, השליט הראשון אשר ביצר את מצדה, כעדות יוסף בן מתתיהו, בראשית המאה הראשונה לפני-הס. בביצוריו אלה, אשר נבנו נגד הנבטים הסתתרו בני משפחת הורדוס בשנת 40 לפני-הס, בעת שנמלטו מפני מתתיהו אנטיגונוס השליט החשמונאי החוקי.

הורדוס אשר הצליח לכבוש לעצמו את המלוכה בשנת 37 לפני-הס, נאלץ בשל הסכנות הרבות אשר איימו על שלטונו, הן מצד העם עליו מלך, והן מצד גורמים חיצוניים — להקים ולחדש שורת מבצרים אדירים בלב מדבר יהודה, המשמש כמקום מפלט טבעי במקומות אחדים כשהגדול והמפואר שבהם היתה מצדה.

עדותיו של יוסף בן מתתיהו המתארת את מפעלי הבנייה העצומים של הורדוס במקום, קיבלה לאחרונה את אישורה הארכיאולוגי המלא בעת החפירות הנערכות עתה בקנה מידה גדול.

הורדוס הקים במקום ביצורים אדירים — חומה כפולה המחוזקת ע-י עשרות אחדות של מגדלים, ובתוכה, כיאות למבצר מבודד בלב המדבר, מחסנים רבים שבתוכם צבר המלך שפע של מזון כמו חיטה, יין ושמן וכן מחסני נשק וציוד שיסיפקו לעשרות אלפי חיילים לתקופה ארוכה. מצדה היתה מרוחקת מכל מקום ישוב ועל כן התקין בה הורדוס מערכת בורות מים מופלאה שקיבולה הוא כ-10,000 מ"ק מים ואשר נתמלאו במי שטפונות שהוזרמו בעזרת אמות מים מיוחדות. בתכנון מבריק וביצוע נועז הוקמו במקום ע-י אדריכלי המלך שורת ארמונות מפוארים בצפון המבצר ובמרכזו, וכן בתי מרחץ משוכללים ובניינים אחרים, כך שלא יפלו בהדרם מבנייני הממלכה המרכזיים בירושלים. לאחר מות הורדוס והתפוררות ממלכתו הוצבה במקום יחידת חיל מצב רומית.

המעוז הראשון אשר נפל בידי הקנאים בשנת 66 לספירה עם פרוץ המרד הראשון היתה מצדה. מנחם בן יהודה הגלילי שעמד בראש הכובשים מצא את המחסנים מלאים כל טוב. לאחר זמן באו למקום אלעזר בן יאיר, אשר עמד בראש הקנאים במקום ושמעון בר גיורא.

הבולים צוירו ע-י „רולי“ — ג. רוטשילד את ז. ליפמן, תל אביב

מאז ועד שנת 73 לספירה ישבו הקנאים במצדה. בכל אותה העת, כפי שמעידות החפירות, ניהלו הקנאים ובני משפחותיהם, שישבו בעיקר בחדרי החומות, חיים שקטים ומאורגנים. נראה כי אף בית כנסת היה במקום ומקווה והמורדים קיימו שם גם את מצוות המעשר. קטעי המגילות שנמצאו בתוך עיי השריפה של המבצר מאשרים בצורה מוחלטת כי תאריך המגילות שנמצאו מצפון למצדה בקומראן ובמקומות אחרים באזור זה, אינו מאוחר לשנת 73, היא שנת נפילתה של מצדה בידי הרומאים.

זמן מה לאחר נפילת ירושלים, הושמו כ-1,000 מגיני מצדה אשר כללו נשים זקנים וטף במצור ע-י עשרת אלפי חיילי הליגיון העשירי שהבקיעו דרכם אל המבצר באמצעות סוללה עצומה שנשפכה על עבר הדרך ממערב, ומכוונות מצור משוכללות. הנצורים בהנהגת אלעזר בן יאיר החליטו לשים קץ לחייהם, בראותם כי נותרה רק אפשרות נוספת אחת והיא נפילה בידי הרומאים. נפילתם רבת הגבורה של מגיני מצדה מסמנת את קץ המרד הראשון, ומה גדולה הטרנדיה שקיצו של המרד בא דווקא במקום בו החל בתנועה כה רבה. יש על כן סמליות רבה בקריאת הנוער הישראלי הנוהר למצדה בכל שנה „שנית מצדה לא תיפול“.

נדעון פרסטר

מצדה MASADA

The Zealots held Masada for seven years. The excavations show that during those years the Zealots and their families, living mainly in the rooms built in the walls, led a quiet and organized life. The defenders apparently also had a synagogue and a ritual bath and observed the precept of the tithe. The portions of the scrolls found amongst the ruins are proof that none of the scrolls discovered at Qumran, south of Masada, and elsewhere in the area, can be dated after the year 73 C.E. — the year Masada fell.

Shortly after the fall of Jerusalem, the defenders of Masada, numbering less than a thousand including aged, women and children, were surrounded and besieged by ten thousand soldiers of the Tenth Legion. At the end of a bitter battle the Romans, using heavy war machines and a huge rampart built over the eastern path, finally succeeded in breaking into the city. The defenders, led by Eleazer ben Yair, realizing the inevitable end of their resistance, decided to take their own lives. Their heroic deaths mark the end of the First War of Liberation against the Romans.

Thus, the War came to its tragic end exactly at the same spot where it had begun. There is a deep symbolic significance in the cry echoed by thousands of young Israelis, who climb the rock of Masada every year, — „Masada shall not fall again.“

G.F.

“A rock of no slight circumference and lofty from end to end is abruptly terminated on every side by steep ravines, the precipices rising sheer from an invisible base and being inaccessible to the foot of any living creature, save in two places where the rock permits of no easy ascent. Of these two tracks one leads from the Lake or Asphaltitis on the east. The other, by which the approach is easier, is from the west.”

This is the description given by Josephus, the Jewish historian, of Masada, the great rock situated on the shore of the Dead Sea, touching the eastern border of the Judean desert south of En Gedi. Masada, whose summit of about 20 acres towers some 1300 feet, is a natural stronghold capable of resisting an enemy even without any man-made fortifications.

According to Josephus it was Jannaeus, the Hasmonaean king, who at the beginning of the first century B.C.E. first fortified Masada. Within these fortifications, originally built against the Nabatheans, the members of Herod's family found shelter when escaping from Antigonus, the lawful Hasmonaean ruler.

Herod, who captured the throne in the year 37 B.C.E. and whose reign was from then on constantly threatened by his own subjects as well as by external forces, built and reinforced a chain of mighty fortresses across the Judean desert, always a natural refuge. The mightiest and most splendid of these was Masada.

Josephus' description of Herod's tremendous constructions at Masada was completely confirmed by archaeological excavations now being carried out on a large scale.

Herod fortified Masada with a double wall, reinforced by scores of stone towers. Inside the wall, as required in an isolated desert stronghold, the king built storehouses stocked with large quantities of food, including wheat, wine and oil; he provided for huge arsenals containing enough arms and equipment to last for many months of heavy battle.

Masada and the surrounding territory are barren and dry. Herod therefore developed an involved system of cisterns holding over 10,000 cubic metres of water which were refilled by flood waters ingeniously directed into them. On the central and northern part of the fortress the king's architects erected a magnificent court, complete with splendid palaces, exquisite bath houses and other buildings which in their pomp and splendour equalled the buildings of the capital Jerusalem. After Herod's death and the disintegration of his kingdom, a Roman garrison was stationed at Masada.

At the outbreak of the War of Liberation in 66 C.E., Masada was the first stronghold to fall into the hands of the Zealots. The Galilean Menahem ben Judas, the leader of the conquerors, found the storehouses full of food and supplies. He was shortly joined by Simon bar Giora and Eleazer ben Yair, leader of the Zealots.

The stamps were designed by "Roli", G. Rothschild and Z. Lippmann, Tel Aviv.

